

JAKTEN PÅ THUNDER

DET VAR ETT AV VÄRLDENS MEST EFTERLYSTA FARTYG MED KOPPLINGAR TILL MAFFIAN. HAN VAR EN SVENSK KAPTEN, VAN VID VÅLDSAMMA KONFRONTATIONER. 110 DAGAR EFTER STARTEN UTANFÖR ANTARKTIS TOG DEN DRAMATISKA JAKTEN SLUT MED ETT NÖDANROP VID VÄSTAFRIKAS KUST. AV: JOHAN AUGUSTIN

Den kontroversiella miljöorganisationen Sea Sheperds fartyg Bob Barker och Sam Simon förföljer trålar-
ren Thunder (i mitten). Fiskefartyget har dragit in miljontals med pengar på illegalt fiske åt sina ägare, "The Galician Mafia".

**”EN MASKERAD BEFÄLHAVARE
DÖK UPP PÅ DÄCK OCH
KASTADE RÖKGRANATER
MOT VOLONTÄRERNA.”**

FOTO SEA SHEPHERD GLOBAL

Sam Simon och de andra fartygen i Sea Sheperds flotta har jagat japanska valfångstfartyg sedan 2005. Ifjol gav de sig på den illegala fiskeindustrins sex mest ökända fartyg – Bandit Six. Thunder var ett av dem.

Thunder dök upp på radarn den 17 december 2014. Omsvept av tät dimma, bland skarpa isberg och med en fart av sex knop var fartyget i färd med att lägga ut drivnät längs Södra ishavets fiskrika Banzare Bank. Den ökända före detta

trälaren, som byggts om för att klara olika slags djuphavsfisken, lämnade orange-färgade bojar och ett stinkande fält av slaktrens efter sig. Det hade gått nästan två veckor sedan fartyget Bob Barker från den kontroversiella miljöorganisationen Sea Shepherd lämnat Hobarts hamn på Tasmanien. Nu skickade besättningen ombord ett meddelande till internationella polisorganisationen Interpol att de hade siktat den svartlistade Thunder. Bob Barkers svenske kapten Peter Hammarstedt, 30 år, befann sig drygt 100 meter bort när han uppmanade besättningen på Thunder att sluta fiska. Eftersom Thunders kapten var chilensare och den övriga ledningen utgjordes av spanjorer användes en översättare som förklarade på spanska. Thunders svar: de tänkte fortsätta fiska och Bob Barker hade inte tillstånd att arresteras dem.

– Vi har meddelat er position till Interpol och den australiensiska polisen, löd gensvaret från Bob Barker.

Minuterna senare försvann Thunders besättning, som alldeles nyss arbetat på däck, ner i båten – samtidigt som fartyget ökade farten till dubbel hastighet. I det här läget visste inte Peter Hammarstedt hur länge jakten skulle fortgå men han tänkte att de skulle vara i land inom två månader. Under förberedelserna till Operation Icefish, som kampanjen kallades, fick Hammarstedt frågan av en kollega hur lång jakten på Thunder skulle kunna bli. Svaret: "as long as it takes".

Planen var, förutom att förhindra det olagliga fisket, att hålla Thunder under uppsikt så att besättningen inte kunde byta namn eller flagga om. Genom att dagligen hålla polismyndigheterna underrättade var fartyget befann sig och slutligen följa båten in i hamn kunde den överlämnas till Interpol. En enkel plan. Men det blev inte enkelt.

Kapten Peter Hammarstedt, till vardags boende på Södermalm i Stockholm, ledde jakten på Thunder.

Det illegala globala fisket är en lukrativ verksamhet som uppges om-sätta över 200 miljarder kronor årligen. Siffror som har lett till att 90 procent av stora arter som tonfisk, svärdfisk och hajar har försvunnit och över hälften av världens fiskevatten är utarmade. Fiskebåtar söker sig därför till de sista fiskerika vattnen på planeten.

Ett sådant är Södra ishavet eller Antarktiska oceanen som det också kallas. Här ligger vad Peter Hammarstedt kallar "Shadowlands" – ett enormt område på ungefär 500 gånger 500 sjömil (dryga 90 gånger 90 mil). Närmaste hamn ligger två veckor bort, och skugglandet nås därför av få legitima fartyg, samtidigt som det undgår australiensiska spaningsflyg. Det är fiskevatten som ingen ser. Med andra ord: ett perfekt tillhåll för illegala fiskebåtar.

Sea Shepherd är van vid dessa vatten. Varje vinter sedan 2005 har den ideella miljöorganisationen som "sätter havets invånare först", jagat den japanska valfångstflottan i Antarktis och hindrat den från att döda tusentals valar. När de japanska myndigheterna i fjol för första gången på 25 år sade att man inte skulle jaga val öppnade det en ny möjlighet för Sea Shepherd – som nu istället kunde fokusera på det illegala fisket.

Målet var att hitta sex fartyg som i över tio år hade fiskat illegalt och undkommit rättvisan genom att ständigt byta namn och omregistrera sina fartyg. Sea Shepherd hade gett dem samlingsnamnet Bandit Six. ►

Det handlar inte bara om att stoppa båtarna, även djuren som har fastnat i de olagliga näten ska befrias.

"THUNDER BERÄKNAS HA DRAGIT IN 60 MILJONER DOLLAR I VINST."

Operation Icefish startade den 3 december 2014 när Bob Barker lämnade hamnen i Hobart, och systerskeppet Sam Simon gled ut från Wellington på Nya Zeeland fem dagar senare. Kampanjens namn kommer från de två fiskarter som Bandit six är ute efter: den antarktiska och den patagoniska tandfischen. Arterna kan bli över två meter långa och väga över 100 kilo. Inte hört namnet förut? Du är inte ensam, patagonisk tandfisk var inte ett aptitligt namn på den amerikanska seafoodmarknaden, så i slutet av 1970-fick den istället namnet chilensk havsabborre – vilket ledde till att försäljningen sköt i höjden och fiskköttet till och med började kallas "det vita guldet". Ett kilo tandfisk kostar runt 600 kronor på en amerikansk fiskmarknad och för en tallrik med tillagad chilensk havsabborre på en fin restaurang får du betala 300 kronor.

Efterfrågan har gjort att bestånden på många håll kollapsat, men det hindrar inte Bandit six och andra att jaga de sista dyrgriparna. Enbart Thunder beräknas enligt Interpol ha dragit in 60 miljoner dollar i vinst det senaste årtiondet, mestadels genom försäljning av tandfisk – ner i fickan på sina galiciska ägare. Genom att ha haft transpondern avstängd har fartyget oupp- täckt kunnat åka in och ut ur hamnar och

lastat av sina fångster. Thunder har bytt namn och flagga ett tiotal gånger. Istället för att skriva båtens namn på skrovet, som vanligtvis är fallet, fuskade ägarna och använde en utbytbar namnskylt i metall – som hängde i båtens akter. Efter internationella påtryckningar drog slutligen Nigeria tillbaka Thunders registrering med beteckningen "Lagos" och fartyget blev nu officiellt statslöst – vilket i praktiken innebär att myndigheter från vilket land som helst kan borda och arresterar besättningen.

Att fånga illegala fiskebåtar står emellertid inte högst på dagordningen för världens kustbevakningar – som helst bevakar sina egna kuster. Ännu svårare är det att ställa fartyg som Thunder inför rätta och få dem dömda för brottet att ha fiskat illegalt – eftersom juridiken bakom är en snårig djungel. Thunder var flaggat i Nigeria och hade spanska ägare som i sin tur hade skrivit fartyget på ett skalbolag i Nigeria som ägdes av ytterligare ett skalbolag i Panama. De egentliga ägarna av Thunder kommer från Galicien, den autonoma regionen i nordvästra Spanien.

– De kallas löst för The Galician Mafia, säger Peter när vi en solig septemberdag träffas på Södermalms vegetariska restaurang Chutney.

SEA SHEPHERD

Sea Shepherd är en ideell miljöorganisation med huvudsäte i Amsterdam. Organisationen startades 1977 i Vancouver av kanadensaren Paul Watson – som uteslöts ur Greenpeace på grund av att han ville se mer direkta aktioner. Organisationen har som mål att skydda dess "klienter": marina djurarter och deras ekosystem. Miljöorganisationen är fristående utan statligt stöd och är beroende av donationer från privatpersoner och företag. Ett par tusen arbetar som volontärer utan lön, och en liten grupp är anställda, däribland Peter Hammarstedt. Av omsättningen på runt 80 miljoner kronor går det mesta till kampanjerna – Operation Icefish kostade omkring 14 miljoner kronor. Uppmärksammade kampanjer är förutom antiväljarskampanjen i Antarktis: den kanadensiska sälskinnskampanjen, delfinlakten i japanska Taiji, grindvals-lakten på Färöarna, sabotage för tonfiskindustrin i Medelhavet och att förhindra hajfiske med långlina på Galapagos. Organisationen använder sociala medier för att nå ut till allmänheten och genom att kändisar och sexsymboler som Pamela Anderson och Brigitte Bardot stöder kampanjerna är det fler nyhetskanaler som rapporterar om dem.

Valet av lunchrestaurang är inte svårt. Peter Hammarstedt är strikt vegan och trivs bäst på Södermalm i Stockholm där hans etta ligger. I början av december fyller han 31 och han har då varit del av Sea Shepherd i 13 år. Under kampanjer som Operation Icefish är hans roll kapten och kampanjledare. Ansvar har vuxit betydligt sedan maj 2012 – då Sea Shepherds grundare Paul Watson ställde frågan om Peter ville bli organisationens talesperson och kampanjledare. Peter tackade ja direkt: till att bli ansiktet utåt för den globala organisationen och till Paul Watson som han ser upp till; "han är min kapten, på land och till sjöss".

Trots att Peter föredrar att vara ute till havs vill han träffa blivande donatorer; som ofta förväntar sig att höra berättelser från någon som har varit på plats. Peter reser mycket, han har besökt ett 50-tal länder i rollen som företrädare för Sea Shepherd. Livsstilen passar hans "rastlösa själ" som tycker det är jobbigt att vara för länge på en plats.

– Jag är nog en svår person att vara med eftersom jag ständigt reser, säger Peter som trots alla platser han varit på har en favorit. Stockholm är utan tvekan den vackraste ►

Det är med risk för sina egna liv som Sea Sheperds volontärer deltar i kampanjerna.

staden jag känner till. Jag har hittat mina rötter här.

På Södermalm ligger hans stamkaféer och pubar. Favoritbokhandeln ligger här.
– Jag får hemlängtan till Söder.

Att resa är dock inget nytt för Peter. Som liten pojke gick flyttlasset från födelsestaden Västerås till länder som Kuwait, Saudiarabien, England och Kina eftersom Peters pappa Lars arbetade för teknikföretaget ABB – och ständigt fick nya placeringar. Som sjuåring flyttade familjen med mamma, pappa och lillasyster till amerikanska Pennsylvania, och den lilla byn New Hope. USA kom att bli basen i tio år och språket har hjälpt Hammarstedt i sitt internationella jobb; han pratar flytande amerikanska och tänker stundtals på engelska vilket gör det bitvis svårt att hitta rätt svenska ord.

I den amerikanska skolan mobbades han ibland för att han var kortväxt, bar glasögon och ”annorlunda kläder”. Utsattheten i tonåren gjorde att han själv kände att han ville hjälpa försvarslösa personer och så småningom – även djur. Han blev vegetarian, och förespråkare för miljö- och rättvisefrågor. När Peter var 17 flyttade familjen tillbaka till Sverige och Stockholm blev det nya hemmet. I USA hade han gått med i Greenpeace och fortsatte med Greenpeace Stockholm. Det var 2003, året då Island ville återuppta jakten på vikval i ”forsknings-syfte”. Nu skulle Internationella valfångst-

”FOLK SKA TÄNKA ATT VI ÄR DEN EFFEKTIVA GRUPPEN MOT ILLEGALT FISKE.”

kommissionens 89 medlemsländer rösta om den kontroversiella frågan. Sverige röstade för valjakt vilket gjorde att ja-sidan vann med en röst. Hammarstedt minns hur besviken han kände sig på Sverige och på Internationella valfångstkommissionen.

– Jag förlorade allt förtroende för dem.

Han ansökte om att få delta i den Greenpeacekampanj som skulle åka till Island men fick inget svar. Som 18-åring bestämde han sig då för att lämna organisationen och ge sig hän en annan. En organisation som pryder sina kläder och flaggor med en vit piratdöds-skalle med konturerna av en val och delfin i pannan, ovanför en båtskake och treudd som korsar varandra. En organisation med ordspråket ”It takes a pirate to catch a pirate”.

Sea Shepherd har beskyllts för att vara radikala miljöterrorister eftersom de har förstört utrustning, rammat och sänkt fartyg. Peter tar lätt på kritiken, samtidigt som han förklarar att aktionerna har förberetts långt i förväg och att ingen människa på

motståndarsidan någonsin har kommit till skada. Volontärerna i Sea Shepherd riskerar sina egna liv, några har skadats under kampanjerna, och de räknar framgång i hur många valar, hajar, sälar, havssköldpaddor eller andra marina djur de lyckas rädda. Drivkraften för Peter Hammarstedt att fortsätta som kampanjledare är ”de direkta resultaten som är så uppenbara”.

– Vi är en grupp passionerade människor som fyller ett existerande tomrum. När kriminalitet härjar är det miljö och djur som får bekosta det.

Organisationen, som förlitar sig helt på donationer, har fått stora summor av kändisar som Sean Connery, Martin Sheen och Brigitte Bardot. Fartyget Bob Barker, vars för är målrad som ett öppet hajgap, tog den legendariske amerikanske programledarens namn, sedan Barker pyntade in fem miljoner dollar 2010. Grundaren av serien *The Simpsons*, Sam Simon, öppnade plånbooken två år senare och såg därmed till så att fartyget med samma namn kunde vara med ▶

JAKTEN PÅ THUNDER

De två båtarna San Simon och Bob Barker från Sea Shepherd följde fiskefartyget Thunder under 10 250 sjömil.

Jakten börjar
December 2014.

på världshistoriens längsta jakt tillsammans med Bob Barker. Sju säsonger av den amerikanska Animal Planet-produktionen *Whale wars* som har filmat sammandrabbningarna mellan Sea Shepherd och den japanska valfångstflottan i Antarktis sedan 2008 – har ytterligare ökat organisationens popularitet. Peter Hammarstedt kan gå oigenkänd på Södermalms gator men i amerikanska städer kommer människor fram och vill prata och få autografer – ”That’s Captain Hammarstedt from *Whale wars*”, låter det ofta.

Sea Shepherd växer snabbt och har nu åtta fartyg med ett nionde som håller på att byggas i Turkiet. Verksamheten kräver mycket fundraising, och där har Hammarstedt ett stort ansvar.

– Mycket hänger på mig, även fast jag egentligen föredrar att vara till sjöss.

Peter, som har jagat den japanska valfångstflottan i sammanlagt tio vintrar, är van vid att spendera långa perioder i Södra ishavet. Men Thunder var en ny slags motståndare. Dessutom var ledningen på fartyget maskerade och fiskarna höll sig under däck den första månaden, vilket gjorde att det ännu mer liknade ett ”spökskepp”.

Det svåraste med kampanjen var det psykologiska. Först försökte Thunder skaka av sig Bob Barker och det medföljande fartyget Sam Simon genom att åka genom isflak och tungt väder. Sedan ägnade de veckor åt att bara driva runt. De försökte vänta ut Sea Shepherd, i hopp om att de skulle ge upp. Jakten blev en hjärnornas kamp mellan Peter Hammarstedt och den chilenske kaptenen Alfonso R Cataldo ombord på Thunder.

Det fanns tillräckligt med mat och vatten ombord på Bob Barker och Sam Simon åkte

”KAPTENEN SATTE RAK KURS PÅ PETER, SOM KASTADE SIG PÅ BACKEN.”

vid några tillfällen och bunkrade diesel till bägge båtarna. Sam Simons huvuduppgift var i övrigt att plocka upp över sju mil drivnät från Banzare Bank – bevis i en kommande rättegång. Totalt halades runt tusen tandfiskar ombord – till ett marknadsvärde av runt 30 miljoner kronor.

Under fyra veckor arbetade besättningen på Sam Simon dygnet runt för att plocka upp näten. För varje tandfisk som fångas i drivnäten – eller ”curtains of death” som de också kallas – fångas det tre andra marina djur som sedan slängs döda överbord.

Många tandfiskar hade ruttnat och exploderade när de kom upp till ytan vilket ytterligare försvårade arbetet för volontärerna. De flesta var veganer, och många bröt samman.

Det var under tidigare Antarktis-expeditioner som Sea Shepherd sett drivnät – utlagda av Bandit Six – och då bestämt sig för att man i framtiden ville ta upp jakten på de illegala båtarna. Under jakten på Thunder hjälpte Sam Simon Nya Zeelands kustbevakning att hitta två av de andra fartygen i Bandit Six; Yongding och Kunlun som fördes till Kap Verde och thailändska Phuket. Men det var den mest ökända båten – Thunder – som till varje pris skulle fångas in.

Vem var mest uthållig – jägaren eller den jagade? Frågan är hur länge Peter verkligen

hade gått med på att jaga Thunder. Sex månader? ”Ja”, säger han kort. Ett år? En nick.

– Vi var förberedda på att det kunde ta två år. Problemet var att vi underskattade deras tålamod.

Thunders besättning på 40 personer mot 29 på Bob Barker och 27 på Sam Simon. Vem var psykologiskt starkast?

Peter – van vid hårda isstormar och tuffa konfrontationer – vet hur han ska hålla sig lugn när det blir problem. Men när betydligt bredare och robustare Thunder tog sig norrut mot vindarna Roaring Forties och Furious Fifties (mellan latituderna 40 och 50 grader) med 12 meters vågor och vindstyrkor på över 100 kilometer i timmen fick jägarna lite för mycket bekymmer. Bob Barker kastades som en jojo mellan vindarna och vågorna medan besättningen spydde under däck.

Peter ville inte visa rädsla och svaghet inför besättningen. Han minns en liknande händelse för två år sedan i Södra ishavet – när Bob Barker hindrade det japanska valfångstfartyget Nisshin Maru från att bunkra bränsle från tankbåten. Valfångstfartyget tryckte Bob Barker mot sin egen följbåt och orsakade flera kollisioner. Peter, som stod upp i fjorton timmar fick senare ont i kroppen och kunde inte gå ordentligt på flera månader.

– Jag hade 24 liv i mina händer och

Enligt fartygets kapten var det en olycka som ledde till att Thunder plötsligt sjönk. Enligt Sea Shepherd sänktes båten av den egna besättningen.

"VI SJUNKER, VI SJUNKER. VI BEHÖVER ER HJÄLP", LÅTER PLÖTSLIGT NÖDROPET

ansvaret låg på mig. Stressen lagrar sig fysiskt eftersom jag inte bearbetar den psykologiskt – utan hela tiden går vidare till nästa kampanj, förklarar han.

Peter Hammarstedt tar inte hjälp av psykologer utan har nära vänner och familjen som han kan prata med – och som stöttar mellan kampanjerna.

Jakten på Thunder hade kunnat sluta ännu värre än med en nätt kollision.

Efter 50 dagar, när de var en bit in i det varmare södra Indiska oceanen, vände jakten. Thunder fortsatte att lägga ut drivnät men nu hade Bob Barker bestämt sig för att blockera fartygets bana. Kapten Cataldo vrålade över radion:

– Det ni gör är olagligt. Nu kommer vi!

Kapten Cataldo satte rak kurs mot Peter – som kastade sig på backen – och med en halvmeters marginal lyckades han undvika att Thunder kraschade in i fören på Bob Barker. Kapten Cataldo blev allt mer ursinnig och deklarerade "att Sea Shepherd startat kriget".

Thunder släppte ner fler drivnät – varpå Sea Shepherd klippte loss näten från bojarna och konfiskerade bojarna och ännu mer drivnät. Till slut kunde inte Thunder fiska mer. Men de var fortfarande på fri fot.

Efter det uppenbara goda samarbetet med Interpol och olika länders myndigheter i Operation Icefish vill Peter Hammarstedt att Sea Shepherd nu ska byta fokus. Organisationen har blivit synonymt med att stoppa valjakten i Södra ishavet men det finns ett betydligt större problem som borde belysas tycker Peter: utfiskningen av våra hav.

Precis som *Whale wars* kan den dramatiska jakten på Thunder bli tv-serie eftersom det finns mycket filmat material. Det gäller att få support hos människor – även för kampanjer mot illegalt fiske, menar Peter och konstaterar att "alla har sympatier för valar".

– Tandfisken är ful – så det är inte lika

lätt, men våra supporters börjar att hänga på nu.

Han vill att Sea Shepherds fartyg ska patrullera kusterna utanför Västafrika – som brottas med intensivt tjuvfiske. Där kommer organisationen samarbeta med ländernas regeringar. Även Sydostasien och ögrupper i Stilla havet kommer få hjälp; "Sea Shepherd är de enda som kan ta sig ut till vissa områden".

– Folk har tidigare känt oss som valfångstgruppen. Nu vill jag att de ska tänka att vi är den effektiva gruppen mot illegalt fiske.

Tidigare har Sea Shepherd "varit för fränstötande och alltför kritiska". Organisationen har medvetet hållit sig utanför allianser. Detta ändrades genom samarbeten i Operation Icefish och i framtiden vill Peter ha starka allianser med myndigheter och stora organisationer som Greenpeace.

Peter Hammarstedt beskriver Sea Shepherds volontär som individer från hela världen "som uppoffrar allt och brinner för saken". Han berättar om "en ihärdighet som inte finns inom någon annan organisation". Istället "krävs det passionerade personer som driver miljö- och klimatfrågorna framåt".

På sitt kontor vill han ha "troféer från alla fiskebåtar" som har gripits och lagförts.

– Innan mätte vi framgång i hur många valar vi räddade. Nu vill jag mäta framgång i hur många illegala fiskebåtar vi griper. ►

Efter två månader på öppet hav, och efter att jakten fortsatt runt Sydafrikas Godahoppasudde – satte Thunder kurs mot de ekvatoriala vattenen i Guineabukten. Fartyget flöt nu allt högre – en indikation på att bränslet kunde hålla på att ta slut. Av Thunders besättning var 30 indonesiska fiskare; en grupp som Peter ville få över till sin sida. Han trodde att det rörde sig om trafficking av fattiga fiskare. En handfull Sea Shepherd-volontärer tog en liten motorbåt – fyllde en sopsäck med plastflaskor innehållandes små lappar som förklarade att ”vi borde samarbeta” och ”vi har ingen avsikt att ni ska få problem” på indonesiska till besättningen. Flaskorna kastade de sedan upp på Thunders däck.

Några minuter senare dök en maskerad befälhavare upp på däck och kastade metallobjekt och rökgranater mot volontärerna – som snabbt avbröt försöket till kommunikation.

Men den 6 april skulle allting förändras. Solen hade fortfarande inte gått upp över horisonten i Guineabukten – med det västafrikanska pyttelandet São Tomé och Príncipe som närmaste landmassa.

”Vi sjunker, vi sjunker. Vi behöver er hjälp”, lät plötsligt nödroppet från Thunder.

Meddelandet kom som en chock för besättningarna på Bob Barker och Sam Simon. Mest chockad var Peter Hammarstedt. Det här var inte ett av de scenarion han hade förutspått. Men han förstod att om båten sjönk skulle inte bara värdefulla bevis försvinna, dessutom skulle ägarna kunna kräva försäkringspengar.

Efter att Thunders besättning räddats och tagits ombord på Sam Simon klättrade tre volontärer från Bob Barker ombord på det sjunkande fartyget. Målet var att säkerställa bevis för att båten medvetet hade sänkts. De fann snart vad de letade efter: vattentäta dörrar och luckor hade öppnats för att ta in vatten.

Kollegorna gick också igenom kommandobryggan och maskinrummet och fick tag i datorer, mobiltelefoner, diagram, fiskeutrustning och några frusna tandfiskar innan de efter en dryg halvtimme uppmanades att lämna det sjunkande fartyget. Minuterna senare stack enbart fören av 61 meter långa Thunder upp ur södra Atlanten. Detta var slutet på inte bara Sea Shepherds längsta jakt utan den längsta jakten till havs i modern tid. 110 dagar och 10 000 sjömil genom sammanlagt fem hav.

I efterhand stod det klart att den spansk-chilenska ledningen hade bokat flygbiljetter från São Tomé och Príncipes

flygplats till dagen efter Thunder sjönk. Kapten Cataldo, som glatt applåderade när fartyget sjönk och tillsammans med den spanska ledningen ropade ”Thunder, Thunder, Thunder”, hävdade hela tiden att fartyget krockat med ett flytande föremål. Något som Peter avvisar.

– Thunder hade inga skador på fören, samtidigt som vi såg att maskinrummet var vattenfyllt. Så det påståendet är helt absurt

I tjuvfiskarnas nät. Den illegala verksamheten har lett till att vissa fiskarter blir allt mer sällsynta.

ILLEGALT FISKE

Inflytelserika spanska familjer som Antonio Vidal och sonen Toño samt Florindo González Corral och Florindo González Otero misstänks ingå i The Galician Mafia och därmed vara delägare i de bolag och rederier som äger Bandit Six och Thunder. The Galician Mafia kopplas även ihop med annan olaglig verksamhet som droghandel. I mitten av mars 2015 slog spansk polis till mot den galiciska hamnstaden Ribeira och i juni meddelade den spanska regeringen att man utfärdat böter på upp till hundra miljoner kronor till personerna och företagen bakom Bandit Six, bland annat för illegalt fiske i Södra ishavet. Det är de högsta kända böterna av en EU-regering. Samtidigt har rederierna mottagit miljontals euro i fiskesubventioner de senaste åren.

Olagligt fiske går under samlingsnamnet IUU (illegalt, orapporterat och oreglerat fiske) och uppges omsätta över 200 miljarder kronor årligen, men siffrorna är väldigt osäkra och kan vara högre. 30 procent uppges ske i Indonesien och av den totala legala världsfångsten uppges 20–40 procent vara IUU. Fisket påminner om andra marknader. Ju mer sällsynt en fiskart blir, desto mer värdefull är den. Bristande kontroll i många fiskevatten gör att risken att åka fast är väldigt liten och stater med dålig reglering och kontroll av sina fartygsregister gör att länder ibland flaggar om till så kallade ”bekvämlighetsflagg”. IUU-fiske slår även mot enskilda staters ekonomier då skatter och avgifter uteblir, samtidigt som lokala samhällen som är beroende av fiske för sin överlevnad drabbas. Det påverkar även ekosystemen eftersom IUU-fiske inte tar hänsyn till korallrev och arter som havssköldpaddor och sjöfågel som blir till bifångst.

Det är klart att de sänkte båten.

Vattnen kring São Tomé och Príncipe är befästa med knarksmugglare som vet att chansen att åka fast är obefintlig eftersom önationen saknar lämpliga patrullfartyg. Så dess vatten är därmed närmast obevakade – en anledning till valet av plats för sänkningen, menar Peter.

Sex timmar efter att nödroppet kom, försvann Thunder under den spegelblanka stilla vattenytan – med en klarblå himmel över sig; ”kaptenen valde bästa tänkbara väder”. Sea Shepherd kontaktade São Tomé och Príncipes myndigheter som i sin tur såg till så att polis och Interpol väntade i hamnen när besättningarna kom i land.

Thunder, som var efterlyst i tolv år, ligger på 3 800 meters djup och kommer aldrig att lägga ut drivnät igen.

Peter tar en klunk av flaskölen på Chutneys utservering. Han är nöjd med Operation Icefish. Glad, men trött. Jobbet som ansiktet utåt för Sea Shepherd har gjort att han arbetar sju dagar i veckan, 12–14 timmar om dagen. Trots allt resande har han inte haft semester på 13 år. Nästa vecka åker han därför till USA där han och engelska flickvännen, givetvis Sea Shepherd-volontär, ska bila runt i de västra delstaterna under en månad.

– När jag tittar tillbaka på mitt liv är det kampanj efter kampanj och så många resor till Antarktis att jag inte kan skilja dem åt. Det var 13 år sedan jag firade jul med min familj. Jag måste koppla av nu.

Kapten Cataldo dömdes till 3 års fängelse, chefsmaskinisten till 2 år och 9 månaders fängelse samt andre maskinisten till 2 år och 8 månaders fängelse. De ska sitta av sina straff på São Tomé och Príncipe. Samtidigt ska de betala böter på 15 miljoner euro för att avsiktligt ha sänkt Thunder, förorenat miljön (då det fanns diesel kvar ombord), dokumentförfalskning och vårdslöshet. Eftersom de inte fiskat illegalt i São Tomé och Príncipe kunde de inte dömas för det, samtidigt som det inte längre finns något fartyg att visa upp.

– Ironin är att det är kaptenen och maskinisterna som dömdes och inte ägarna, suckar Peter.

Av Bandit Six ligger en på havsbotten, Yongding och Songhua är kvarhållna i Kap Verde och Viking och Perlon hålls i förvar av myndigheterna i Malaysia. Kunlun som hölls i Phuket flydde den 8 september och har sedan dess varit den mest efterlysta båten i världen av Interpol. Fartyget har bytt namn till Taishan och Peter tänker inte låta det komma undan; ”det kan bli en ny jakt i vinter”, konstaterar han.

– På öppna havet är det rena vilda västern. Då krävs det sheriffer. ☒